

Normanda Esperanto-Bulteno

BULLETIN TRIMESTRIEL-TRIMONATA BULTENO

Nº44 (nova serio) - Nº129a - JUNIO 1978

REDAKTAS : Sine Pottier 21 allée des Roitelets 76100 YVETÔT.

Sendu la manuskriptojn antaŭ la : 10a de februaro - 10a de majo -
10a de aŭgusto - 10a de novembro.

Eldonita de : La ESPERANTO-GRUPOJ de la RUENA REGIONO.

EKSPEDAS : Maryse + Pierre Lemarchand 43 rue DESSEAUX 76100 ROUEN

UNION des ESPERANTISTES de NORMANDIE : ccp : 283.40.fr.ROUEN

KOTIZOJ : Minimuma kotizo : 7,00 fr. - Subskotizo ek de 10,00 fr.

Nura abono al NORMANDA ESPERANTO BULTENO sen membreco : 7,00 fr.

"La verkintoj respondecas pri la enhavo de la subskribitaj artikoloj."

U. N. E.

KONGRESO

Okaze de la ĝenerala kunveno kelkaj esperantistoj de la Leksovia grupo iris al Rouen.

Ni alvenis sabaton posttagoaze, nur malmultaj esperantitoj estis alvenintaj. Ni havis ankoraŭ sufiĉe da tempo antaŭ la vespero, tiel ni eliris por aĉeti iomete da nutraĵoj, ĉar oni ne povis vespermanĝi ĉe la restoracio de la Junulardomo kiel antaŭvidita.

Do, kun niaj manĝaĵoj ni aranĝis piknikon en la manĝejo de la junulgastejo.

Poste ni ĉeestis je pluraj altiraĵoj de la "Kalva Kantistino" ludita de Teatro Esperanto Parizo.

Dimanĉon matene: kunveno de la esperantistoj ĉis la dek-dua kaj duono. La komuna manĝo estis varme kora sed kunveniĝis bedaŭrinde malpli da partoprenantoj ol la aliajn jarojn.

daŭrigo sur la 6a paĝo

Polycopié par le Groupe ESPÉRANTISTE ROUENNAIS - DÉPÔT LÉgal 2e TRIMESTRE
La 4e éditeur : P. Lemarchand. 1978.

NORMANDOJ VOJAĜAS

LET ERO EL . . . SALVADORO (Brazilo)

Fine , nia amiko trovis Gesamideanojn ...

... Mi estas nun en Brazilo , en la ŝtato Bahio, sed mi devas forlasi Salvadoron al malgranda urbo nomita " Xique Xique " en la centro de Bahio , ĉe la riverego Sao Francisko .

Mi forlasis Trinidadon la 19an de Januaro aviadile ĝis Paramaribo ĉar mi ne trovis ŝipon por iri ĝis Brazilo, kaj estis tempo proksime al la karnavalo . Mi restis unu tagon en Paramaribo , mi veturis per aviono ĝis Belemo , en Brazilo , borde de Amazona rivero .

Belemo estas granda urbo, kaj, dimanĉe, ni vidis la feston antaŭ la Karnavalo . Malgrandaj orkestroj defilantaj en la urbo, kaj homoj dancantaj malgraŭ la pluvego ... ĉar en Amazono , ne estas pluveto ! sed la vetero estas tre varma .

Poste , mi iris al Salvadoro per aŭtobuso : tre longa vojaĝo ĉar de Belemo ĝis Salvadoro estas 2 000 km . Brazilo estas ja tre granda lando (La ŝtato de Bahia estas granda kiel Francujo) En Salvadoro mi vidis Samideanojn en la Bahia Asocio . Mi estis akceptita tre kore. Por la Karnavalo , mi ricevis veston , ĉar la Samideanojn formis grupon kun la gefiloj de Vivi . (Vivi estas tre maljuna Samideanino , kiu estas tre aktiva en la Asocio) .

Dum kvar tagoj, estis karnavalo en la stratoj : muziko kaj danco eksterordinara spektaklo; sed tio estas tre malfacila por rakonti ĉar temas pri aŭdvida spektaklo ; sed ĝi estas vere ne forgesbla !

Post mia vojaĝo en Bahio, mi iros vidi la skolon " Bona Espero " proksime de Brazilia .

La Internacia Lingvo estas tre konata en Brazilo ; mi vidis artikolojn en la ĵurnaloj , kaj Samideanoj diris al mi ke la televido faris elsendon pri " Bona Espero " . Kiam mi venis en la Asocio , mi havis multe da malfacilaĵoj por paroli, sed nun estas pli bone feliĉe. Ĉar ja la parolemo estas tre grava afero kaj ni scias ke estas malfacile paroli esperanton kiam ni estas kun samlandanoj

Mi esperas ke vi estas multe da personoj dum la kurso pri Esperanto , ĉar estas tre bela afero .

Ĝis baldaŭ ,

Samideano Johano Francisko

DISTRA ANGULO

Du infanoj ludas inter si, kaj dum momento, unu montras malbenajn por fari, kaj la patre sekvas la operacion kaj diras al la plej aĝa frato; " Vi ne povas doni bonan ekzemplon al via frateto." kaj la knabo respondis " He, ne, mi jam donis aŭtomobilojn ! "

UNIIGO DE LA NORMANDAJ ESPERANTISTOJ

KAJ

NORMANDA FEDERACIO J. U.F.E.

ĜENERALA KUNVENO

La Unuiĝo de la Normandaj Esperantistoj kaj de la Normanda Federacio havis sian komunan Ĝeneralan Kunvenon en la kadro de la kongreso, en la Junulargastejo de Rouen; MALFERMO. Malfermante la kunvenon, S-ro Quillaud bedaŭris ke la nombro de la partoprenantoj (14) estas tro malgranda, sed li ĝojis pri la plifortiĝo de la rilatoj inter U.N.E. kaj la Federacio; kiu ebligis plurajn komunajn estrarkunvenojn; kaj la organizadon de la nuna kongreso. Mi ankaŭ partoprenis en la kampanjo de S-ro TEXIER, kaj ni estas pretaj helpi ĉiujn aliajn organizaĵojn, tamen restante neŭtralaj.

AGADRAPORTO. (1977 - 1978.)

Ankoraŭ foje ĉi-jare U.N.E. sufiĉe vigle laboris spite de diversaj malfacilaĵoj, kaj inter la celoj de siaj klopodoj troviĝis projektoj de kunlabore kun aliaj asocioj, kaj precipe kun la Normanda Federacio.

Post la Kongreso en OUILLY - LE - VICOMTE, la estraro kunvenis 4-foje: en Yvetot la 25an de Junio kaj la 24an de septembro, en Les Andelys la 4an de Decembro kaj en Le Havre la 5an de Marto. Dum la 2 unuaj kunvenoj oni precipe studis la problemojn de la Bulteno, pridiskutis la projekton de memoraĵo sur la tombo de S-ro BOSCH, kaj ĉefe pridiskutis la formen kiun povus havi la kunlaboro inter U.N.E. kaj la Federacio;

oni interkonsentis pri tio: la 2 asocioj devos foje havi komunajn estrarkunvenojn kaj povos ankaŭ havi komunajn kongresojn. Dum tiuj kongresoj la Ĝeneralakunveno povos ankaŭ esti kuzuna, sed kompreneble voĉdono pri la aferoj de ĉiu organizo nur ĝiaj membroj.

La Federacio povos disponi pri paĝo en ĉiu numero de la Bulteno, sed pagos la koston de tiu paĝo. Krom tiuj kunvenoj, U.N.E. ne organizis ĉi-jare Zamenhof-tagon, sed invitis ilin partopreni la Printerpan Renkontiĝon preparitan de la grupo en Le Havre. Sed la ĉefa afero ĉi-jare estis la Bulteno. Al la problemoj de la redaktado aldoniĝis teknikaj problemoj: la maŝino uzata ne plu bone funkcias, kaj la sindikato, kiu posedas ĝin, aĉetis ofsetmaŝinon. Bedaŭrinde, tio plialtigas la preson de la presado kaj precipe ni devas sendi la stencilojn sufiĉe longe antaŭ la presado.

Pri la Propaganda Kampanjo de S-ro TRIER, diversaj grupoj organizis ekspoziciojn, sed la enketiloj ne vendiĝis; efektive ili ŝajnis malfacile vendeblaj ĉar estas malfacile peti monon de iu tuj post favora respondo al demando, kaj estas tute ne eble peti ĝin post malfavora respondo.

Pluraj esperantistoj vojaĝis eksterlanden: G-roj Lehman visitis Nederlandon kaj loĝis en Esperantista familio kaj la Familio Pettier ricevis visiton de Nederlanda Familio. Unu el iliaj filoj ankaŭ trapasis semajnon en Southampton en Esperantista Familio kaj laboris kelkajn tagojn en Angla restoracio. La Havra Grupo ankaŭ akceptis la grupon de la gemelita urbo Southampton.

BULTENO. S-ro Lemarchand tiam aldonis klarigojn pri la Bulteno. Nuntempe li preparas 280 ekzemplerojn el kiuj 186 estas sendataj al Normandoj. La aliaj estas sendataj ekster Normandion al diversaj organizaĵoj. Nur duono dela abonantoj regule pagas la kotizon. G-roj POTTIER tajpas la stencilojn S-ro GUERRE presas, S-ro LEMARCHAND bindas, surbendigas kaj sendas, S-ro GIBAUX preparas la bendadojn.

Post la klarigo, S-ro Martin sugestis, ke la silpersonoj kolektu la kotizojn.

FINANCA RAPORTO. (S-ro JOUIS.)

La 22-4-1978, U.N.E. posedas en sia poŝtĉekonto 2848,98 frs.

Entute estas en la kaso la 23an de Aprile, post ricevo de ĉekoj, 3304,54 Frs. La raporto estas unanime aprobita.

S-ro QUILLAUD tiam informas, ke la kongreso certe donos malprofiton pro la invito de TESPA, ĉar ni devas pagi ilian vojaĝon kaj restadon.

RAPORTOJ DE LA GRUPOJ. ROUEN. Ne estas kursoj malgraŭ komuniko en la ĵurnaloj. 2 familioj pasigis semajnon en Gresillon S-ro LEMARCHAND akceptis Israelanen dum 3 tagoj

VIVETOT. 5 personoj ĉeestas la unuan kurson, el kiuj 2 infanoj. 4 personoj ĉeestas la progresigan kurson. Pluraj personoj venas el malproksime (Bois Himont, Le Trait, Duclair kaj eĉ en Bacqueville en Caux) La Reĝa Feste havis sian kutiman sukceson, kun proksimume 40 personoj. Samtempe oni festis la 10an jaron de la oficialiĝo de la grupo.

LISIEUX. La grupo havas 15 Membrojn. 4 aŭ 5 personoj kunvenas ĉiusemajne por paroli. S-ro Martin gvidas la kurson. S-ro Lelogeais nun laboras en la centra Oficejo de U.E.A. Du personoj baldaŭ iros al Edinburgo por viziti korespondantoj.

TROUVILLE. I-a grada kurso en la Junulardomo kun 7 junuloj, I ne plu ĉeestas la kurson sed aktive korespondas kun eksterlandanoj. S-ro TAILLEPIED gastigis Britan Esperantiston 10 aŭ 11-jaran.

VIRE. S-ro LEGRET gvidas kurson kun 3 lernantoj.

LE HAVRE. 8 Havranoj iris al OUILLY LE VICOMTE, 3 al Southampton kaj pluraj al Grésillon. Aŭtune okazis akcepto de la Sotanoj (60 personoj dum la manĝo)

La printempa festo okazis la 5an de Marto. La gasetoj akceptas artikolojn kaj ĵurnalistoj venas al la ĉefaj festoj S-ro Chalm konstante uzas unu el siaj montrofenestroj por propagandi Esperanton. Li uzis ĝin por la TEXIER kampanjo.

Kunvenoj okazas ĉiumonate, kun diskutoj kaj konversacioj 7 personoj preparas Ateston Pri Kapableco. Lernanto de S-ro Chalm vojaĝas ĉirkaŭ la mondo. Projekto de partopreno en

* LE HAVRE, "Carrefour des Peuples" en Junio. S-ro Chalm sendis leteron al ĉiuj delegitoj por ke ili sendu saluton.

Vojaĝo al Southampton okazos meze de Septembro.

VOC DONO. S-roj QUILLAUD kaj GEMBAUX estas reelektitaj en la estraro de U.N.E.

La estraroj de U.N.E. kaj de la Federacio restas senŝanĝaj.

ILI SUKCESE TRAPASIS EKZAMENDOJN

Ekzamenssesio okazis en Yvetot la 24an de Junio 1978.

Du personoj prezentis sin al Atesto Pri Lernado: S-ino Sallio el Yvetot, kaj S-ro Evrard el Bacqueville en Caux.

Ambaŭ bonege sukcesis: S-ino Sallio kun cito " Bone " kaj S-ro Evrard kun cito " Tre Bone "

Al la laŭreatoj ni sendas niajn gratulojn.

U.N.E. - KONGRESO

.... sekvo de la unua paĝo.

Posttagmeze ĉar la teatra kunveno estis la sama kiel la antaŭan tagon, ni reforiris post la tagmanĝo kun la intenco rehajmeniĝi rapide sed sur la vojo, la blua ĉielo, la suno, instigis nin gapvagi kaj preterpasante, ni vizitis la kastelon " Robert le Diable " invaditan de vizitantoj .

Kaj ni revenis feliĉegaj de nia restado ĉar la esperantistoj kunvenoj estas ĉiam agrablaj pro la plezuro retrovi la geamikojn kaj aŭdi tiun lingvon tiel utilan.

Unu el Leksovia Grupo.

S-ino M. QUILLIST.

LE HAVRE

Monataj Kunvenoj : 18.02 - Laurence prezentis " Sokurisman " (oni amuzi diri "Sokurisman" sed oni trovas proponon pri tiu faka vorto en la vortaro de Leger k. Albault) . Sokurismo koncernas la unuajn flegojn al akcidentito ; ĝi neniel povas anstataŭi kuraciston. Dek ĉefajn punktojn gvidas la sintenon de la sokuristoj , kiuj lernis detekti la specon de difekto ĉe la viktimo .

18.03 - J. Gibaux helpis nin en pririgardo super la nuntempaj ebloj por " hejtado de nia hejmo " . En nia nuntempa epoko , kiam oni ŝparas energion , temis pri pensiga afero .

15.04 - Pluraj membroj revivigis por ni strangajn anekdotojn kiujn ili travivis dum sia vivo . S-ro R. Letsilleux raportis pri la Sat-amikara Kongreso en Rennes .

Vojaĝoj : Nia speciala raportisto Johano Francisko daŭre sendas al ni siajn interesoplenajn leterojn .

Renkontiĝo Printempa : 53 gesamideanoj renkontiĝis la 5an de Marto . (la Bulteno jam prirakontis la eventon) Gratulojn kaj dankojn al tiuj kiuj venis de malproksime !

Southampton : Niaj amikoj konigis al ni la programon de la Interfederacia Renkontiĝo al kiu ni estas invitataj , organizata por la 15/17 ajn de Septembro, de la Sotanoj (vidu programon aliloke)

Urba Junia Festo : Prepariĝas nia partopreno en la ĉi jara temo : " Le Havre , vojkruciĝo de la Popoloj " . La bonvolemaj helpantoj kontaktu S-ron A Chalm , 8 place Albert René .

Urba Biblioteko : Ni memorigas ke konvena, daŭra cirkulado de la libroj de la fako " Esperanto" helpus al ni por deponigo de aliaj .

Komitato de H.E.G.

Ni Funebros

Nekrologo : S-ino Madeleine BOUFFINIER , malnova membro de la Grupo, mortis la 3an de Majo , en la aĝo de 94 jaroj . Ŝi estis la plej maljuna esperantistino en Le Havre . Ŝi venis el Nantes al nia urbo tuj post la milito, sed malmultaj Samideanoj konas ŝin ĉar ŝi havis malfacilaĵojn por marŝi kaj, fakte, ŝi ne eliris el sia hejmo depost 25 jaroj . Ŝi iam konis la esperantan kabaredon en Parizo antaŭ malmultaj , multaj jaroj ... Ŝi longe korespondadis en stenografio esperanta ĉefe kun S-ro Flageul , (kunaŭtoro de la stegografia sistemo Duployé-Flageul) kiu verkis la esperantan adaptiĝon de l'sistemo .

Komitato de H . E . G .

L'ESPÉRANTO AU SECOURS DU FRANÇAIS

La langue française, jadis l'une des plus parlées dans le monde et considérée pendant des siècles comme la langue la plus précise, la « langue de la diplomatie », la véritable « langue internationale » perd sans cesse du terrain. Lors des récents travaux de la Conférence Nord-Sud, qui se tenait à Paris, la langue française n'a même pas reçu sa place normale dans les débats et les documents. Si le français reste dans les écoles anglaises la première langue vivante par l'importance, il est supplanté par l'anglais partout ailleurs. En 1960, 59 % des élèves italiens apprenaient le français ; aujourd'hui ils ne sont plus que 39 %.

Or la littérature française classique jouit d'un prestige indiscuté, car cette culture classique, celle au nom de laquelle précisément on refuse la disparition du français, se veut universelle. Elle nie les différences entre les hommes pour ne retenir d'eux que leur identité profonde. N'est-il donc pas paradoxal que cette littérature « universelle » soit de plus en plus inaccessible justement à cause de l'une des différences entre les hommes : la barrière linguistique ?

Si le nombre de personnes capables de lire Corneille, Racine, Hugo ou Rabelais dans le texte décroît sans arrêt (et bien plus, combien d'étrangers ayant appris le français à l'école durant quelques années pourront aborder leur lecture, ou, si l'on renverse la question, combien de Français ayant appris l'anglais au lycée peuvent lire et apprécier Shakespeare dans le texte ?), qu'advient-il de tout ce patrimoine culturel ?

Il faudra bien se résigner à accepter que tout homme passionné de littérature ne puisse apprendre l'anglais pour lire Shakespeare, l'italien pour lire Dante, l'espagnol pour lire Cervantes ou le français pour lire Racine ou Hugo ! Il faudra bien se résigner à accepter que nos chefs-d'œuvre soient lus surtout en traduction. Mais alors se pose le problème éternel du « traduttore, traditore » qu'un écrivain présentait en ces termes plus imagés : « les traductions sont comme les femmes : si elles sont belles, elles ne sont pas fidèles ; et si elles sont fidèles, elles ne sont pas belles ». Il est évident pour tous les hommes de lettres de bonne foi qui se sont penchés sur le problème (Maurice Genevoix, Jean Rostand, Georges Duhamel qui ont toujours reconnu la valeur de l'espéranto ; ou encore

des linguistes comme Jean Martinet ou Etiemble, ennemis déclarés de l'espéranto qui ont révisé leur jugement après une étude objective) et bien d'autres encore...) que dans ce cas-là l'espéranto est la langue la plus souple, donc celle qui peut rendre le mieux à la fois la structure, le rythme, la sonorité et le sens de l'original. La beauté et la fidélité de traductions telles *le Kalevala*, la grande épopée finlandaise, ou *les Fleurs du Mal* de Baudelaire sont particulièrement révélatrices.

Mais il est encore un autre rôle que l'espéranto peut jouer pour la préservation des langues de culture. Il faut bien reconnaître que le choix de la première langue vivante à étudier, aussi bien en France que dans les pays non anglophones, n'est libre que de façon très illusoire, que le choix de l'anglais est imposé à la plupart des enfants pour des raisons politiques et économiques, mais aussi scolaires (combien de C.E.S. proposent une alternative ?) psychologiques (l'anglais devient la langue internationale, donc si je ne sais pas l'anglais, je ne pourrai pas demander mon chemin ou commander un repas à l'étranger) et... pratiques (si je ne sais pas l'anglais, je ne comprends pas le mode d'emploi des appareils que j'achète, je ne sais pas comment accommoder les petits pois en conserve que je voulais manger, je ne comprends plus les chansons à la radio, et bientôt je ne comprendrai même plus mes compatriotes qui parlent dans cet étrange nouveau français anglicisé...)

L'adoption systématique d'une langue auxiliaire neutre comme l'espéranto, qui ne pourra être le véhicule d'un impérialisme même inconscient, libérera ce côté basiquement utilitaire et pratique du choix d'une langue à étudier, mettra en contact avec le patrimoine littéraire de tous les pays du monde — y compris ceux dont la langue est très peu répandue — et permettra lorsqu'on voudra apprendre une troisième langue de choisir pour le plaisir d'étudier la civilisation et la littérature d'un peuple. Et là encore, l'expérience a prouvé que l'apprentissage préalable de l'espéranto était une aide pédagogique efficace pour aborder l'étude d'autres systèmes linguistiques.

Hervé GONIN,
Professeur de Langues,
Président de l'U.F.E.

L'Académie d'Espéranto

★

L'INSTITUT FRANÇAIS D'ESPERANTO

Dès le premier Congrès Universel d'Espéranto, qui eut lieu à Boulogne-sur-Mer en 1905, fut fondé un « Comité Linguistique », chargé de veiller au maintien de la langue, sur les bases intangibles du « Fundamento de Esperanto », et dont le président fut le Français Emile Boirac, Recteur de l'Académie de Dijon et philosophe renommé.

Au sein de ce « Comité Linguistique » fut élue une Académie d'Espéranto, composée de 13 membres, avec le même président Boirac. Depuis, et surtout du fait de la deuxième guerre mondiale, le statut fut modifié, le nombre des membres fut porté à environ 40, et ce Comité prit le nom d'Académie.

Actuellement, et depuis 1963, l'Académie d'Espéranto compte 45 membres, élus par cooptation, et appartenant aux diverses familles de langues (latines, germaniques, slaves, sémitiques, extrême-orientales, etc.), et qui sont pour la plupart des universitaires des cinq parties du monde, et d'autres linguistes et littérateurs particulièrement compétents. L'actuel président est le Français Professeur Waringhien.

L'Académie d'Espéranto, comme le fait la première en date de toutes : l'Académie Française, donne toute son attention au maintien de la pureté de la langue, au travers des diverses questions qui se posent tant au niveau de l'usage que pour les vocabulaires commun et technique. Ses travaux, étant donné la dispersion des membres sur le globe, ont lieu, échanges et votes, par correspondance. Cependant il peut se tenir des rencontres d'un certain nombre d'académiciens lors des congrès universels. L'Académie publie le résultat de ses divers travaux soit directement, dans ses Documents, soit par communication aux principaux organes de diffusion.

Sur le plan national, il existe l'Institut Français d'Espéranto, dont le but est à la fois de veiller au bon emploi de la langue dans les publications destinées aux espérantistes de langue française, et d'organiser les divers examens, depuis la simple attestation de l'étude élémentaire jusqu'à celui qui équivaut à une licence, en passant par le certificat de capacité et le certificat de pédagogie.

Roger BERNARD,
Secrétaire de la Franca-Esperanto-Instituto.
Secrétaire de la Akademio de Esperanto